

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.422/18/2024.

A tanács tagjai: Dr. Fáry Zoltán közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Simon Szabolcs közbeszerzési biztos, Uherné Dr. Laczi Orsolya közbeszerzési biztos

A kérelmező: CE DYNAMIC Kft.

Csomád, Kossuth L. út 103.

A kérelmező képviselője: Dr. Wellmann György ügyvéd, Dr. Sztoján Krisztina ügyvéd, Szecskay Ügyvédi Iroda
Budapest, Kossuth L. tér 16-17.
KRID: 18092699

Az ajánlatkérő: BLOKOM Pécsi Városüzemeltetési és
Környezetgazdálkodási Nkft.
Pécs, Siklósi út 52.

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Fecskovics Erzsébet ügyvéd, Dr. Fecskovics
Erzsébet Ügyvédi Iroda
Budapest, Perényi út 14/A.
KRID: 18091076

A beszerzés tárgya, értéke: Munkagépek beszerzése 2 - 2. rész árokásó - rakodógép
beszerzése, 42.000.000.-Ft

A beszerzés EKR száma: EKR001051812024

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem első kérelmi elemét, mint alaptalant elutasítja, a második és harmadik kérelmi elemek tekintetében a jogorvoslati eljárást megszüntetni.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy a kérelmező számlájára a jelen határozat megküldésétől számított 8 napon belül utaljon vissza 200.000.-Ft, azaz kétszázezer forint igazgatási szolgáltatási díjat.

Ezt meghaladóan a jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat jogorvoslati eljárást megszüntető rendelkezése ellen a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül közigazgatási perben kereseti kérelem terjeszthető elő. A határozat érdemi része ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon

belül. A keresetlevelet Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a 2024. június 11-én feladott és az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2024. június 14-én közzétett és ott a 353450-2024. közzétételi számon megjelent ajánlati felhívásával a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második Része szerinti árbeszerzésre irányuló nyílt közbeszerzési eljárást indított, a közbeszerzés az elektronikus közbeszerzési rendszerben (a továbbiakban: EKR) az EKR001051812024 számon folyik. A felhívásban az alábbi előírások is szerepeltek:

„2.1. Eljárás

Cím: Munkagépek beszerzése 2

Leírás: Munkagépek beszerzése a BÍOKOM Nonprofit Kft. részére 3 részben. [...] 2. rész - 1 db gyári új árokásó rakodógép beszerzése. [...] Ajánlattevő feladata mindhárom rész vonatkozásában: - forgalomba helyezéssel kapcsolatos ügyintézés bonyolítása, - az eszköz helyszínre szállítása, - az eszköz üzembe helyezése, - 2 fő elméleti és gyakorlati, a beüzemelésre és használatra vonatkozó betanításának biztosítása, személyenként min. 3 óra betanítással. A részletes műszaki specifikációt a közbeszerzési dokumentumok tartalmazzák.

2.1.4. Általános információk

9. A Kbt. 75. § (6) bekezdésére figyelemmel AK a jelen eljárásban nem alkalmazza a Kbt. 75. § (2) bek. e) pontjában foglalt eredménytelenségi okot. AK a 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés alapján előzetes piaci konzultációt folytatott le „Munkagépek beszerzése-II – EPK” tárgyban (EKR000921992024).

Elérhetősége: <https://ekr.gov.hu/portal/kozbeszerzes/meginditott-elozetes-piaci-konzultaciok/EKR000921992024/reszletek>.

5.1.

Rész: LOT-0002

Cím: Árokásó rakodógép

Leírás: 1 db gyári új árokásó rakodógép beszerzése. Ajánlattevő feladata: - forgalomba helyezéssel kapcsolatos ügyintézés bonyolítása, - az eszköz helyszínre szállítása, - az eszköz üzembe helyezése, - 2 fő elméleti és gyakorlati, a beüzemelésre és használatra vonatkozó betanításának biztosítása, személyenként min. 3 óra betanítással. Jótállás: az átadás-átvételi eljárás lezárását követő 36 hónap vagy 3000 üzemóra mindennemű gyártóművi megkötés nélkül. A részletes műszaki specifikációt a közbeszerzési dokumentumok tartalmazzák.

5.1.6.

Általános információk [...]

Nem uniós forrásokból finanszírozott közbeszerzési projekt

A közbeszerzésre a kormányzati közbeszerzés megállapodás alkalmazandó: igen [...]

További információk:

21. Az ajánlatok értékelésére a Kbt. 76. § (2) bek. c) pontja alapján kerül sor, a dokumentációban részletezettek szerint. (2. rész: 1. és 2. részszerzőpontok fordított arányosítás, 3. és 4. részszerzőpontok abszolút pontozás.) Az ajánlatok értékelési szempontok szerinti tartalmi elemeinek értékelése során adható pontszám: 0 – 10. 22. A beszerzés részekből áll. Ajánlatok benyújthatók: valamennyi részre. Az egy ajánlattevőnek odaítélhető részek maximális száma: 1-3.

5.1.10.

Odaítélési szempontok

Kritérium:

Típus: Minőség

Leírás: 2. A vállalt szállítási határidő a szerződés hatályba lépésének napjától [naptári nap] (minimum 30 nap, maximum 180 nap)

Súlyozás (pontok, pontos): 15

Kritérium:

Típus: Minőség

Leírás: 3. Érintőképernyő, magyar nyelvű menüvel (igen/nem)

Súlyozás (pontok, pontos): 13

Kritérium:

Típus: Minőség

Leírás: 4. 6 előremeneteli fokozattal rendelkező, terhelés alatt kapcsolható automata sebességváltó+ direkt hajtás (igen/nem)

Súlyozás (pontok, pontos): 12

Kritérium:

Típus: Ár

Leírás: 1. Nettó ajánlati ár (Ft)

Súlyozás (pontok, pontos): 70”.

2. A 2024. július 8-án közzétett módosított műszaki leírás a 2. rész tekintetében az alábbiakat tartalmazta:

„MŰSZAKI LEÍRÁS- II. rész

Árokásó-rakodógép beszerzése a BLOKOM NONPROFIT Kft. részére

I. MENNYISÉG: 1 (egy) darab

II. A BESZERZENDŐ MUNKAGÉPPSEL SZEMBEN TÁMASZTOTT MŰSZAKI KÖVETELMÉNYEK

Rövid meghatározás: 1 (egy) db gyári új Árokásó rakodógép beszerzése adásvételi szerződés keretében az alábbi műszaki tartalom szerint.

Állapot	Gyártmány	Gyári új
Motor	Teljesítmény	min. 100 LE
	Nyomaték	min. 400 Nm
	Hengerszám	4
	Hengerűrtartalom	min. 3,6 l
	Emissziós besorolás (Stage V)	EU Stage V
Hajtáslánc	Összkerék-hajtás	igen
	min. 4 előremeneteli fokozattal rendelkező automata sebességváltó + direkt hajtás	igen
	Hátsó hídon 100%-ban záródó differenciálzár	Igen
	Kerékméret	első: min. 20” hátsó: min. 26”
	Üzemi fék (kétkörös)	igen
	Legnagyobb vonulási sebesség	min. 40 km/h
Hidraulika	Rendszernyomás	min. 250 bar
	Hidraulika áram	min. 160 l/min
	Szivattyú (terhelésérzékelővel ellátott)	változó geometriájú, zárt központú, terhelésérzékelővel ellátott axiáldugattyús

	Mélyásó gémen kétirányú nagynyomású segédhidraulika kör kiépítés	igen
	Átkapcsolható (SAE/ISO) joystickos mélyásó gém vezérlés	igen
	Kormány (hidrosztatikus szervó)	igen
Rakodógép	Rakodókanál csapszeg magasság	min. 3400 mm
	Szabad üritési magasság 45 fokra lebillentett rakodókanállal	min. 2800 mm
	Teherbírás max. emelésnél	min. 3300 kg
	Billenési terhelés	igen
	Gémlengés csillapítás	igen
	Visszatérés ásási helyzetbe	igen
	Úszófunkció	igen
	2 db rakodókanálbillentő munkahenger	igen
	Kanálméret (nyitható, lehajtható raklapvillával)	min. 1 m ³
Ásószerelék	Hajlított, exkavátor típusú gém	igen
	Ásási mélység	min. 5600 mm
	Belső kitolható gémtag	igen
	Hidraulikus csapmegfogós szerelékváltó	igen
	Gémszerkezet elfordulási szög 180 fokban	igen
Kabin	Klíma	igen
	Gyári kialakítású fűthető légrugós vezetőülés	igen
	Dönthető kormányoszlop	igen
	Állítható halogén munkalámpák	igen

Egyéb feltételek

○ munkavédelmi megfelelőségi tanúsítvány,

Az ajánlati árak magában kell foglalnia az eszköz helyszínre szállítását és üzembe helyezését.

Az átadás üzembe helyezett állapotban, műszaki vizsgával, rendszámmal és hatósági jelzésekkel ellátva történjen (okmányirodai ügyintézés). A forgalomba helyezéssel kapcsolatos hatósági díjak (értve ez alatt: illeték, a forgalmi engedély, rendszám kiadással kapcsolatos egyéb e körbe tartozó költségek) megfizetésére Ajánlatkérő köteles akként, hogy azt az ajánlati árra vonatkozó megajánlás nem tartalmazza.

Nyertes Ajánlattevő feladatát képezi a szállított jármű tekintetében 2 fő elméleti és gyakorlati, a beüzemelésre és használatra vonatkozó betanításának biztosítása, személyenként min. 3 óra betanítással. Az ajánlati dokumentációnak tartalmaznia kell a kitöltött Műszaki adatlap táblázatot, melyben az „C.” rész az ajánlatkérő által feltüntetett, elvárt követelményeket tartalmazza, míg a „D” részt az ajánlattevő tölti ki, feltüntetve az általa megajánlott berendezés releváns paramétereit.

Az ajánlati dokumentációhoz csatolni kell továbbá a gyártó/forgalmazó által kiadott részletes műszaki leírást.

Ajánlattevő a leszállított munkagépre az átadás-átvételi eljárás lezárását követő 36 hónap vagy 3000 üzemóra mindennemű gyártóművi megkötés nélküli jótállást vállal.”

3. Módosított ajánlattételi határidőként a 2024. július 30-a, 13 óra került meghatározásra. Ekkor ajánlatot nyújtott be a HUNTRACO Zrt., amely a Caterpillar 428 árokásó-rakodó munkagépet ajánlotta meg. Az ajánlatkérő a közbeszerzés 2. részét felfüggesztette 2024. július 30-án.

A jogorvoslati kérelem és a kérelmező nyilatkozatai

4. A kérelmező a 2024. július 5-én benyújtott, hiánypótlásával pontosított jogorvoslati kérelmében kérte jogsértés megállapítását, a közbeszerzés 2. része tekintetében az ajánlati felhívás és közbeszerzési dokumentáció megsemmisítését, valamint az ajánlatkérő kötelezését az eljárással kapcsolatos költségei megtérítésére. Igazolta 300.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetését. Előadta, hogy a CASE típusú földmunkagépek forgalmazásával, szervizelésével, bérbeadásával és alkatrészek értékesítésével foglalkozik, a közbeszerzési dokumentáció áttanulmányozásakor szembesült azzal, hogy nem tud érvényes ajánlatot tenni

a közbeszerzési eljárásban. Az ajánlatkérő ugyanis olyan műszaki követelményt írt elő, amelyeket az általa forgalmazott CASE munkagépek nem tudnak kielégíteni. Álláspontja szerint az előírt műszaki követelmény versenykorlátozó, hiszen annak nem csak a kérelmező által forgalmazott CASE típusú munkagép nem felel meg, hanem rajta kívül további 5 gyártó terméke sem. Nyilatkozott, hogy a jogsértő esemény 2024. június 14. napján történt és arról ugyanezen a napon szerzett tudomást, a jogorvoslati határidő megtartottsága tekintetében kérte a Kbt. 148. § (5) bekezdése figyelembe vételét.

5. Az első kérelmi elem tárgyát az árokásó rakodógépre vonatkozó műszaki feltételek Kbt. 58. § (3) bekezdésébe ütközése képezte a „direkt hajtás”-ra vonatkozó előírás versenykorlátozó jellegére tekintettel. Kifejtette a kérelmező, hogy a hajtáslánc tekintetében a direkt hajtás előírásával az ajánlatkérő a legtöbb piaci szereplőt elzárta attól, hogy a közbeszerzési eljárásban ajánlatot tegyen. A piacon elérhető és a közbeszerzési eljárásban releváns termékek közül ugyanis csupán két gyártó terméke rendelkezik ezzel a műszaki paraméterrel. Kérelméhez csatolt egy kimutatást, amely a nyolc legnagyobb gyártó (New Holland, Komatsu, Mecalac, Hidromec, CASE, MST, JCB, Caterpillar) releváns termékét mutatja be. Látható, hogy a JCB és a Caterpillar munkagépén kívül egyetlen másik gyártó rakodógépe sem rendelkezik direkt hajtással.

6. A második és harmadik kérelmi elemek tárgyát az értékelési szempontrendszer versenykorlátozó jellege képezte a magyar nyelvű menüvel rendelkező érintőképernyő és a hat fokozatú automata sebességváltó értékelésével, amely a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontjába ütközik. Kifejtette a kérelmező, hogy az ajánlatkérő az értékelési szempontokkal tovább szűkítette a versenyt, a két feltételnek ugyanis a JCB 3XC típusú rakodógépe sem felel meg. A direkt hajtás, mint műszaki követelmény meghatározásával két gyártóra szűkítette a lehetséges ajánlattevők körét, míg az értékelési szempontok megadásával és súlyozásával olyan helyzetet teremtett, amelyben a két gyártó termékére vonatkozó ajánlat között nem alakulhat ki érdemi verseny, hiszen csak az egyik gyártó terméke képes megszerezni az értékelési szempontokhoz rendelt súlyszámokat. Megállapítható tehát, hogy a kiírás termék- és gyártóspecifikus: a műszaki tartalmat az ajánlatkérő akként alakította ki, hogy annak csak és kizárólag a Caterpillar gyártó terméke feleljen meg.

7. Ismertette a kommentárirodalom, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve alapján, hogy az egyenlő hozzáférés biztosítása mit jelent a közbeszerzésben. Álláspontja szerint a piaci szereplők akkora százaléka szorul ki a közbeszerzési eljárásból, hogy a követelmény teljesülése körében mérlegelésnek nem lehet helye. A direkt hajtás előírásával az ajánlatkérő hat gyártó termékét zárja ki az eljárásból, amelyek együttesen a világpiaci részesedés több mint 52%-át tudhatják magukénak a közbeszerzéssel érintett gép tekintetében. Továbbá alappal feltehető, hogy az ajánlatkérő tudatosan a legkedvezőbb pozícióba kívánja hozni a Caterpillar 432 típusú gépet, és a közbeszerzési dokumentációt e cél szem előtt tartásával állította össze. Ugyanis hiába felelne meg a műszaki követelményeknek a JCB 3CX rakodógépe is, a felhívás II.2.5 pontja alapján egyértelmű, hogy az ajánlatkérő olyan értékelési szempontokat határozott meg és rendelt azokhoz magas súlyszámot, amely részszerzőpontokat kizárólag a Caterpillar terméke tudja kielégíteni. Kiválasztott és előírt tehát egy olyan, szakmai szempontokkal nem indokolható műszaki követelményt, amellyel a nyolc legnagyobb gyártó közül mindössze két gyártó (Caterpillar és JCB) terméke rendelkezik, majd annak érdekében, hogy egyedül a Caterpillar termékét forgalmazó társaság tudjon versenyképes ajánlatot tenni a közbeszerzési eljárásban, szakmailag teljességgel indokolatlan és műszaki szempontból értelmezhetetlen értékelési

szempontokat határozott meg rendkívül magas súlyszámmal. E két értékelési szempontot (6 fokozatú sebességváltó és magyar nyelvű érintőképernyő) ugyanis összesen 25%-os súlyszámmal veszi figyelembe. Ezzel olyan helyzetet teremtett, amiben ugyan a Caterpillar termék mellett a JCB termék is megajánlható, viszont ahhoz, hogy versenyben tudjon maradni, a Caterpillar termék árához viszonyítva 25%-kal kedvezőbb árat kellene megajánlania. A munkagépek piacán azonban nincs ekkora árkülönbség, a magyar nyelvű érintőképernyő és 6 fokozatú sebességváltó hiánya miatt nem lesz az adott munkagép ára 25%-kal alacsonyabb. Az ajánlatkérő tehát a Caterpillar termékcsalád forgalmazóján kívül minden más piaci szereplő számára ellehetetlenítette az ajánlattételt. Ezt követően ismertette az indokolatlan versenykorlátozás tilalmának tartalmát, majd kifejtette, hogy jelen esetben nincs olyan valós beszerzési igény, műszaki előny, ami indokolja a direkt hajtást, a 6 előremeneteli fokozattal rendelkező automata sebességváltót és a magyar nyelvű menüvel rendelkező érintőképernyőt. A versenykorlátozás tehát nem indokolt. E körben kérte figyelembe venni a Döntőbizottság D.138/22/2012. számú határozatában foglaltakat.

8. Kifejtette, hogy a direkt hajtás, vagy közvetlen hajtás azt jelenti, hogy a hidrodinamikus tengelykapcsolót, amelynek működési elvéből adódóan mindig van fordulatszám különbség a motor és a nyomatékváltó behajtó tengelye között, rövidebbre lehet zárni, ezzel megszüntetve az említett fordulatszám különbséget. Ezzel a megoldással azonos haladási sebességhez kisebb motorfordulatszámra van szükség, mellyel üzemanyag fogyasztás és károsanyag kibocsátás csökkenés érhető el. Az ajánlatkérő tehát feltételezhetően energiagazdaságossági, költséghatékonysági és környezetvédelmi szempontokra hivatkozik elérhető műszaki előnyként. Ez a műszaki előny valójában csak látszólagos. Megalapozottan állítható, hogy ez nem lehet a versenykorlátozás indoka, hiszen ezeket a gépeket lassú járműként lehet forgalomba helyezni, és a lassú járművekre vonatkozó szabályok szerint maximum 25 km/h-val közlekedhetnek közúton, tehát könnyen belátható, hogy a direkt hajtással elérhető üzemanyagmegtakarítás mértéke, valamint a károsanyag kibocsátás csökkenése olyan alacsony, amely nem jelent valós előnyt. A kérdéses műszaki követelményt jogszabályi, műszaki, biztonsági vagy egyéb előírás nem szabályozza. Mindezek alapján tehát az ajánlatkérő által előírt műszaki követelmény szükségessége kizárólag a műszaki leírásból fakad. A vitatott műszaki követelmény mögött nem mutatható ki valós műszaki előny. Továbbá, még ha lenne is megalapozott szakmai indok, a megengedett korlátozás lehetősége akkor sem merülhetne fel. A műszaki leírás tehát termék- és gyártóspecifikus, amely szükségszerűen megvalósítja az indokolatlan versenykorlátozást.

9. Összehasonlítva a piacon elérhető 6 fokozatú és 4 fokozatú Powershift rendszerű automata nyomatékváltókat, valamint átolvasva a gyártói katalógusokat, nem található olyan műszaki paraméter, amely valós műszaki előnyt jelentene. A 6 fokozatú Powershift automata nyomatékváltót kínáló gyártók, termékleírásukban is csak a rövidebb menetidőre, fogyasztás csökkenésre illetve a kényelmesebb utazásra hivatkoznak ennek az opciónak a megajánlásakor. Tehát még azok a gyártók sem tudnak katalógusaikban műszaki előnyt beazonosítani, akiknek a termékeik 6 fokozatú sebességváltóval rendelkeznek, mindössze kényelmi funkcióként írják le azt. Ezt követően kifejtette a kérelmező, hogy a gyártói katalógusokban fellelhető adatok alapján megállapítható, hogy mindkét nyomatékváltó esetében azonos végsebesség (40km/h) érhető el, ezáltal belátható, hogy sem a menetidő sem a fogyasztás nem fog változni a 6 fokozatú nyomatékváltó használatával. Emellett, mivel ezeket a gépeket lassú járműként lehet forgalomba helyezni, és a lassú járművekre vonatkozó szabályok szerint maximum 25 km/h-val közlekedhetnek közúton, könnyen belátható, hogy a 6 fokozatú nyomatékváltó alkalmazása semmilyen valós műszaki előnyt nem biztosít. A

kérdéses műszaki követelményt jogszabályi, műszaki, biztonsági vagy egyéb előírás nem szabályozza. A vitatott műszaki követelmény mögött nem mutatható ki valós műszaki előny. Továbbá, még ha lenne is megalapozott szakmai indok, a megengedett korlátozás lehetősége akkor sem merülhetne fel.

10. A magyar nyelvű menüvel kapcsolatosan kifejtette, hogy laikusok számára is egyértelmű, hogy egy munkagép érintőképernyője és annak menüje semmilyen műszaki előnyt nem testesít meg. Valamennyi munkagép ugyanazzal a néhány paranccszóval vezérelhető, amelyet a gépkezelők angol nyelvtudás hiányában is pontosan ismernek. Az általa csatolt kimutatás alapján látható, hogy a piacon elérhető termékek a Caterpillar munkagépének kivételével nem rendelkeznek magyar nyelvű érintőképernyővel. Önmagában ez a tény igazolja azt, hogy a munkavégzés során az angol nyelvű menü, vagy az érintőképernyő hiánya semmilyen hátrányt nem okoz. Az érintőképernyő és annak magyar nyelvű menüje tehát pusztán kényelmi funkció. Hangsúlyozta a kérelmező azt is, hogy az értékelési szemponthoz szerinte az ajánlatkérő kirívóan magas súlyszámot rendelt.

11. Az ajánlatkérő által a jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozattal összefüggésben előadta, hogy azt tudomásul vette, hogy több piaci szereplő is megfelel a direkt hajtás műszaki követelménynek. Felhívta ugyanakkor a figyelmet arra, hogy az ajánlatkérő által hivatkozott öt piaci szereplő közül valójában csak négy termék felel meg ennek a paraméternek, a Komatsu WB93R-8 típusú jármű motorikusan direkt befecskendezésű, és nem direkt hajtású, mely egy teljesen más paramétert takar. Ugyan a direkt hajtás versenykorlátozó jellegére álláspontja szerint nem hivatkozhat megalapozottan, a két megjelölt értékelési szempont változatlanul sérti a Kbt. 76. § (6) bekezdését. Tekintettel arra, hogy önmagában az értékelési szempontok tekintetében nem rendelkezik ügyfélképességgel, kérte azok vizsgálatának hivatalból történő lefolytatását a jogorvoslati kérelmében előadott indokok mentén. E körben kérte figyelembe venni, hogy az ajánlatkérő már az ajánlati felhívásban rögzítette, hogy akkor is eredményes lehet a közbeszerzési eljárás, ha csak egy ajánlatot nyújtanak be. Mindezekkel együtt a közbeszerzés 2. része tekintetében mindössze egyetlen piaci szereplő, a Huntraco Zrt. tett ajánlatot, amely alátámasztja, hogy az ajánlatkérő a műszaki követelményeket, értékelési szempontokat úgy alakította, hogy tényleges verseny ne érvényesüljön. Hiába felelt meg négy piaci szereplő terméke is a direkt hajtás műszaki paraméternek, e piaci szereplők nem tettek ajánlatot. Ennek nincs más észszerű magyarázata, mint az értékelési szempontok versenytorzító hatása. Hiába felelt meg több piaci szereplő terméke is a direkt hajtás műszaki követelménynek, a rendkívül magas súlyszámmal pontozott két értékelési szempontnak megfelelő termékkel kizárólag a Huntraco Zrt. rendelkezik. Így még ha rajta kívül más piaci szereplő ajánlatot is tett volna, az nem lett volna versenyképes a Huntraco Zrt. ajánlatával szemben.

12. A vitatott értékelési szempontokkal kapcsolatosan idézte, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 2. § (4) bekezdése szerinti hatékony és felelős közpénzfelhasználás elvére hivatkozik, fő műszaki előnyként ugyanis mindhárom műszaki paraméter – tehát a direkt hajtás és a két értékelési szempont esetében is – az energiagazdaságosságot jelöli meg. Önmagában az energiagazdaságosság azonban nem feltétlenül jelent költséghatékonyságot. Számos más olyan szempont is van, amelyeket a számítás során figyelembe kell venni. Így például nem feltétlenül lesz egy direkt hajtással rendelkező gép költségkímélőbb egy direkt hajtással nem rendelkező gépnél, ugyanis a két típusú rakodógép árának különbözete átlagosan 15%, amely messze meghaladhatja a direkt hajtással rendelkező gép alacsonyabb üzemanyag-fogyasztásával realizálható költségcsökkentést. Ráadásul egy adott motor átlagfogyasztása

nem csupán annak hajtásláncától függ, hanem több tényezőtől. Ezek közül az egyik legfontosabb a jármű súlya. Ezek alapján egy direkt hajtás láncú, valamint egy ilyen hajtáslánccal nem rendelkező gépjármű, amelynek súlya könnyebb eredményezhet azonos fogyasztási értékeket, így a költségek is hasonlóak. Az ajánlatkérő feltehetően ezért nem adta meg a súlyt, mint műszaki követelményt, ahogy ezt meg is erősíti az észrevételeiben. Az ajánlatkérők valóban szabadon rendelkezhetnek az értékelési szempontok meghatározásáról és saját beszerzési igényeiket is szabadon határozhatják meg, ennek korlátja azonban a fent említett alapelv. A Beentjes-ügyben (C-31/87.) kimondta a Bíróság, hogy az ajánlatkérők ugyan szabadon választhatják meg az értékelési szempontokat, azonban ez a lehetőségük annyiban korlátozott, hogy a szabad választás joga csak olyan szempontokra vonatkozhat, amelyek ténylegesen a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását szolgálják. Az ajánlatkérő tehát nem hivatkozhat arra, hogy saját beszerzési igénye környezetkímélő, energiagazdaságos és kényelmi funkciókat kielégítő gépekre irányult. Ha az ezen szempontok mentén kialakított értékelési szempontoknak mindössze egy piaci szereplő terméke felel meg, akkor az ajánlatkérőnek igazolnia kell, hogy az értékelési szempontokat egy valós műszaki előny elérése érdekében határozta meg. Valós műszaki előny egyik vitatott értékelési szempont esetében sem mutatható ki, és azok alkalmazása a Kbt. 2. § (4) bekezdése szerinti alapelvekre hivatkozva sem lehetséges.

13. A hat fokozatú automata sebességváltóra vonatkozó előírással kapcsolatosan kifejtette, hogy észrevételében az ajánlatkérő figyelmen kívül hagyja, hogy a közbeszerzés tárgyát képező rakodógép lassú járműnek minősül, amely legfeljebb 25 km/h sebességgel haladhat. 25 km/h sebesség esetén mind a 4, mind a 6 fokozatú sebességváltóval rendelkező munkagép a legalacsonyabb (1-es vagy 2-es) fokozatban működik, így a motorfordulatszáma és az üzemanyagfogyasztás között semmilyen érdemi különbség nincs. Fontos továbbá kiemelni, hogy a 6 fokozatú sebességváltó által ténylegesen optimalizálható fogyasztás csupán a 40 km/h sebességnél jelentkezik, amely a fentebb említett ok miatt valódi megtakarítást nem realizál. Ennek alátámasztására csatolta az egyetlen ajánlattevő által forgalmazott Caterpillar 432 Backhoe Loader típusú jármű katalógusát. Az ajánlatkérő által hivatkozott műszaki előny tehát valójában nem létezik. a magyar nyelvű érintőképernyőt érintő szempontra vonatkozóan kifejtette, hogy abból a tényből, hogy a közbeszerzés tárgyát képező rakodógépek közül mindössze egyetlen gyártó terméke rendelkezik magyar nyelvű menüvel, következik, hogy a gépkezelők túlnyomó többsége napi szinten idegen nyelvű menüvel rendelkező vezérlő alapján kezeli a munkagépet. Így a magyar nyelv szükségességére vonatkozó ajánlatkérői érvelés nem vehető figyelembe. Az érintőképernyő egyszerű, gyors kezelhetősége csupán kényelmi funkció, és nem műszaki előny. A költséghatékonyság körében fenntartjuk a fent leírtakat: önmagában egyetlen körülményre hivatkozva nem lehet azt állítani, hogy az ajánlatkérő összességében a legköltséghatékonyabb megoldást jelölte meg beszerzési igényként. Az első kiindulópont eleve a két különböző típusú (érintőképernyővel és érintőképernyővel nem rendelkező) munkagépek beszerzési ára, majd ezt követően a Közbeszerzési Hatóság útmutatójában közzétett élekciklusköltség-számítással lehet meghatározni, hogy összességében melyik megoldás a költséghatékonyabb. Az ajánlatkérő tehát messze nem bizonyította, hogy az érintőképernyő alkalmazását költséghatékonysági szempont indokolná. A koszos környezetben való munkavégzés nem értelmezhető a műszaki előny körében. Az ajánlatkérő nem állíthatja azt, hogy az érintőképernyővel nem rendelkező gépek kezelése miatt alkalmatlan lenne az ipari, vagy szennyezett környezetben való munkavégzésre, hiszen valamennyi munkagép elsődleges felhasználási helye az ilyen típusú környezet. A fentiek alapján és a jogorvoslati kérelemben kifejtettek szerint kérte a

Döntőbizottságot, hogy hivatalból állapítsa meg a Kbt. 76. § (6) bekezdésének sérelmét a megjelölt értékelési szempontok tekintetében.

Az ajánlatkérő észrevételei

14. Az ajánlatkérő a jogorvoslati eljárás során nyilatkozott, hogy a tárgyi közbeszerzést saját forrásból kívánta megvalósítani, illetve ügyfélképeségi kifogást terjesztett elő és kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását.

15. Ismertette, hogy 2024. február 15-én EKR000260282024 számon nyílt előzetes piaci konzultációt (a továbbiakban: EPK) folytatott le munkagépek beszerzése tárgyban, amely a jelen jogvitával érintett árokásó rakodógép munkagép beszerzésével kapcsolatos. Az eljárásban ismertette a gazdasági szereplőkkel mind a műszaki alkalmassági mind pedig az értékelési szempontokat. Műszaki alkalmassági feltételként többek között (jelen eljárás alapján releváns részek) az alábbiakat írta elő:

Hajtáslánc	6 előremeneteli fokozattal rendelkező, terhelés alatt kapcsolható automata sebességváltó+ direkt hajtás
Kabin	Érintőképernyő magyar nyelvű menüvel

Értékelési szempontként továbbá az alábbiakat írta elő:

„2. rész:

1. Nettó ajánlati ár (Ft) / Súlyszám: 85

2. A vállalt szállítási határidő a szerződés hatályba lépésének napjától [naptári nap] (minimum 30 nap, maximum 180 nap) /

Súlyszám: 15”

Az EPK-ban három gazdasági szereplő, köztük a kérelmező jelezte érdeklődési szándékát, a megjelölt határidőig azonban csak egy észrevétel érkezett a Huntraco Zrt-től. Az ajánlatkérő ezt követően 2024. március 12-én, EKR000375852024 számon megindította közbeszerzési eljárását, amelyben a kérelmező 2024. március 20-án előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be a 2. rész (árokásó rakodógép) vonatkozásában, amelyben vitatta a „6 előremeneteli fokozattal rendelkező, terhelés alatt kapcsolható automata sebességváltó + direkt hajtás”, valamint az „Érintőképernyő, magyar nyelvű menüvel” műszaki követelményeket. A kérelmező érvelésében a „6 előremeneteli fokozattal rendelkező, terhelés alatt kapcsolható automata sebességváltó + direkt hajtás” műszaki feltétel körében a direkt hajtás funkcióval kapcsolatosan versenykorlátozásra vonatkozó előadást nem tett, ezen műszaki követelmény előírását nem vitatta. Vitatása kizárólag a sebességváltó fokozatszámára vonatkozott. Ezt támasztja alá a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmének 1. sz. melléklete, amely az általa bemutatott munkagépek összehasonlításban a direkt hajtás, mint összehasonlító szempont nem szerepelt. Az ajánlatkérő a vitarendezési kérelemben foglaltak alapján a 2. rész műszaki leírását felülvizsgálta és a Kbt. 53. § (1) bekezdés alapján a felhívást visszavonta, egyben jelezte, hogy a tervezett, megismételt közbeszerzési eljárás előtt újabb nyilvános előzetes piaci konzultációt fog tartani, ezért tisztelettel kérte, hogy a gazdasági szereplők ennek keretében tegyék meg észrevételeiket. Az ajánlatkérő módosított műszaki tartalommal EKR000921992024 számon 2024. május 22-én ismételten nyílt előzetes piaci konzultációt indított Munkagépek beszerzése-II – EPK megnevezéssel (EKR000921992024, a továbbiakban: EPK2). Az EPK2 a 2. rész (1 db gyári új árokásó rakodógép beszerzése) vonatkozásában tartalmazta a műszaki leírást és értékelési részszerzőpontokat, melyek tartalma megegyezik a tárgyi közbeszerzésben rögzített tartalommal.

16. Az ajánlatkérő a korábbi „6 előremeneteli fokozattal rendelkező, terhelés alatt kapcsolható automata sebességváltó + direkt hajtás” műszaki feltételt az új műszaki leírásban módosította a kérelmező által javasolt „Min. 4 előremeneteli fokozattal rendelkező automata sebességváltó” feltételre, a direkt hajtással kapcsolatban viszont módosítást nem tett, arra való tekintettel, hogy a kérelmező a direkt hajtással kapcsolatban az előzetes vitarendezési kérelmében nem részletezte a versenykorlátozással kapcsolatos álláspontját. Az „Érintőképernyő, magyar nyelvű menüvel” műszaki feltételt pedig a műszaki alkalmasság feltételeiből teljes mértékben elhagyta. Az EPK-ban két gazdasági szereplő jelezte érdeklődését, egyikük sem tett azonban észrevételeket.

17. A kérelmező jelen jogorvoslati eljárásban meglévő ügyfélképességét azzal indokolta, hogy a műszaki leírásban meghatározott feltételeknek, konkrétan a direkt hajtás követelménynek nem felel meg a kérelmező által forgalmazott CASE típusú munkagép, mely alapján nem tudna érvényes ajánlatot benyújtani. Arra nem hivatkozott, hogy ne lenne arra lehetősége, hogy más gyártó - direkt hajtással rendelkező – munkagépét ajánlja meg. A kérelmező a második és harmadik kérelmi elem vonatkozásában az ügyfélképességre vonatkozóan tényállítást nem tett.

18. Az ajánlatkérő ezt követően rögzítette, hogy az EPK-k során minden szükséges adat és információ rendelkezésre állt ahhoz, hogy a piaci szereplők jelezhessék a piac korlátozónak vélt paramétereiket és kérjék azok javítását, módosítását. Ez a lehetőség adott volt a kérelmező számára is. Az EPK-k során nyilvánosan és átlátható módon biztosított minden releváns információt, amely lehetővé tette volna a piac releváns szereplői számára, hogy visszajelzést adjanak és esetleges aggályukat kifejezzék. Az EPK-k célja pontosan az volt, hogy az ajánlatkérő saját beszerzési elvárásait, céljait, a piaci szereplők véleményeit és javaslatait figyelembe véve alakítsa ki a beszerzés feltételeit és paramétereit és a konzultáció keretében érkező, versenykorlátozó javaslatokat kiszűrje, és azokat ne emelje be a közbeszerzési eljárásban meghatározott feltételek közé. Az EPK-k során nem érkezett felé olyan jelzés, hogy a műszaki leírás valamely eleme versenykorlátozó lenne, ezáltal feltételezhető volt, hogy a piaci szereplők elfogadhatónak találták a konzultáció során közölt paramétereiket, vagy nem találtak olyan feltételt, amelyet szükségesnek tartottak volna jelezni, maga a kérelmező sem tett észrevételt, illetve javaslatot a műszaki leírás és/vagy az értékelési részszempont módosítására, az EPK-val kapcsolatban jogorvoslattal nem élt. Előadta az ajánlatkérő, hogy tisztában van azzal, hogy a Kbt. nem ír elő a gazdasági szereplők részére kötelezettséget az EPK-ban közölt adatokkal kapcsolatos véleményezésre, viszont álláspontja szerint a gazdasági szereplőktől elvárható magatartás a Kbt. 2. § (3) bekezdése alapján, hogy amennyiben olyan feltételt tartalmaz a dokumentum, ami a véleményük szerint versenykorlátozó akkor azt mielőbb, jelen esetben az EPK-ban jelezzék és ne az EPK-t követően induló közbeszerzési eljárásban, jogorvoslat keretében.

19. Az első kérelmi elem körében kifejtette, hogy a közbeszerzési eljárás során megjelölt műszaki feltételek (és értékelési szempontok) kialakításakor a célja az volt, hogy hosszú távra szerezzen be olyan gépet, ami korszerű – környezetvédelem szempontjából is előnyösebb-, a jelenleg használt gépeknél termelékenyebb és magas minőséget képvisel a piacon, továbbá az üzemeltetése tekintetében olyan paraméterekkel rendelkezik, amely hosszú távon biztosítja a fenntarthatóságot. A beszerzés műszaki feltételeinek kidolgozásakor mérlegelte, hogy mi az az előírás, amivel biztosan olyan gép beszerzését tudja megvalósítani, ami biztosítja a beszerzési igénnyel kapcsolatos céljai elérését. Nem csupán az volt a cél, hogy a gép által elvégzett munka ténylegesen megtörténjen, hanem az is, hogy a munkavégzés hatékonyabb és

gyorsabb legyen, valamint kevés, a környezetre terhelést jelentő károsanyag kerüljön a levegőbe. A paraméterek átvizsgálásakor azt állapította meg, hogy a direkt hajtás funkció minden elvárt tulajdonsága biztosítja az ajánlatkérő által megfogalmazott fenti célok megvalósítását. Amennyiben a direkt hajtás, mint műszaki feltétel nem kerül előírásra, úgy az eddiginél semmivel sem korszerűbb, hatékonyabb, a környezetre kedvezőbb hatású, hanem egy hagyományos, átlagos teljesítményű a jelenleg is használatban lévő gép paramétereivel rendelkező áru kerülne beszerzésre. A funkció megléte hatással van a gép hosszú távú teljesítményére, termelékenységére, és az üzemanyagfogyasztására is. A termelékenység és üzemanyagfogyasztás jelentősen befolyásolja a gép hosszú távú teljesítményét és üzemeltetési költségeit. A direkt hajtás funkcióval „A gép teherautón való szállítás nélkül eljut a kívánt helyre, így sokkal olcsóbb. A 6 sebességes Autoshift sebességváltó alapfelszereltségként elérhető TorqueLock funkciójával akár 10%-kal csökken a menetidő, és üzemanyagot lehet megtakarítani.” (JCB leírás alapján). A munkagép termelékenysége közvetlenül kapcsolódik a teljesítményéhez és a munkavégzés hatékonyságához. Azt nem vitatta, hogy a nem direkt hajtással rendelkező gépek is képesek elvégezni a feladatokat, viszont fontos szempont volt, hogy a korábbi géphez képest a hatékonyság növekedjen, hiszen a gyorsabb, hatékonyabb munkavégzés a határidők pontos tartását és ezáltal több munkafolyamat elvégzését teszi lehetővé. Fontos szempont volt továbbá a környezetvédelem, hiszen az év minden szakaszában használatban lesz a munkagép, és nem közömbös, hogy a gép károsanyag kibocsátása milyen mértékű. Az üzemanyagköltségek jelentős részét képezi a munkagép fenntartási költségeinek. Az ajánlatkérő szerint a direkt hajtással rendelkező gép választásával hosszú távon jelentős idő és költségmegtakarítások érhetők el. A költségmegtakarítás nem csak az üzemanyag, hanem a karbantartási költségekben is megjelenik, hiszen a direkt hajtásnak köszönhetően, ahogy azt a kérelmező is kifejtette jogorvoslati kérelmében azonos haladási sebességhez kisebb motorfordulatszámra van szükség, mellyel a motor élettartalma is megnő. E körben fontos figyelembe venni az ajánlatkérő által lefedett terület domborzati viszonyait, hiszen a terület többsége, ahol a gép a munkálatokat teljesíti nem sík terület, hanem szűk, meredek utcákat jelent, amely alapján a fogyasztásban megjelenő előny nagyobb jelentőséggel bír. Az árokásó rakodó gépet szezonálisan különböző területeket kívánja majd hasznosítani. A szezonális bontással optimalizálható az árokásó gép kihasználtsága és maximalizálható a hatékonysága az adott időszakok munkavégzési igényeinek megfelelően. Végül rögzítette, hogy az előkészítés során hasznosítási tervet készített. Az év két részére bontott hasznosítási terve a következő:

- November 15. és március 31. közötti idő intervallum: Ebben az időszakban az árokásó rakodó gép főként hó-és síkosságmentesítési feladatokat lát el. Napi 24 órában üzemel, mely összeségében 3312 üzemórát jelent ebben az intervallumban.
- Április 1. és november 14. közötti idő intervallum: Tavasztól ősziig terjedő időszakban az árokásó rakodó gép hasznosítási területei az útkarbantartási feladatokhoz kapcsolódó munkálatok. Árokásás és föld- valamint rakodási munkák, mely során napi 8 órában üzemel, mely összeségében 1824 üzemórát jelent.
- Az útkarbantartási feladatokon túl ebben az időszakban a városüzemeltetési telephelyen (Pécs, Verseny utca 19., mint készenléti telephely), felkészítve, felkészülve kell, hogy álljon a jármű, hogy váratlan események (pl. természeti esemény, baleset stb.) bekövetkezésekor az Ajánlatkérő hatékonyan tudja kezelni a helyzetet és koordinálni az erőforrásokat.

20. Az első kérelmi elemet érintően előadta még, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelmében a lehető legpontosabban és szakszerűen fogalmazza meg azt, hogy mik a direkt hajtás előnyei (energiagazdaságossági, költséghatékonysági és környezetvédelmi), mely

előnyök egyeznek az ajánlatkérő által meghatározott és figyelembe vett szempontokkal. Azon kérelmezői álláspontot, hogy a műszaki előny látszólagos, vitatta. Maga a kérelmező nyilatkozik arról, hogy a direkt hajtással elérhető üzemanyagmegtakarítás mértéke, valamint a károsanyag kibocsátás csökkenése olyan alacsony, amely nem jelent valós előnyt, tehát nem vitatja az előny meglétét, csak annak általa meghatározott - de alá nem támasztott - mértékéből adódóan állítja, hogy nem jelent valós előnyt az ajánlatkérő számára. A kérelmező nem végzett semmiféle számítást azzal kapcsolatban, hogy az általa alacsonynak állított üzemanyagmegtakarítás és károsanyag kibocsátás csökkenés mértéke mekkora, csak azt állítja, hogy alacsony. Az ajánlatkérő szerint viszont valós a műszaki előny, hiszen a direkt hajtás a működéséből adódóan kizárja a hajtáslánc veszteséget és figyelembe véve azt a tényt, hogy az ajánlatkérő egész évben használni kívánja a munkagépet, ez jelentős műszaki előnyt jelent. A munkagép egész évben folyamatos készenlétben és használatban lesz, melyet a hasznosítási terv alapján az ajánlatkérő a korábbiakban már bemutatott.

21. Nyilatkozott az ajánlatkérő, hogy a jogorvoslati kérelem mellékleteként csatolt táblázatban szereplő munkagépek listája nem teljes. Az összehasonlító táblázat alapján nem eldönthető, hogy melyik gyártó rendelkezik direkt hajtás funkcióval, hiszen a kérelmező is csak az „Azonos gépkategóriában piacon forgalmazott” munkagépeket hasonlította össze az alábbi paraméterek tekintetében: Üzemi tömeg (kg), Teljesítmény (kW), Váltó fokozatok száma, Direkt hajtás. Az ajánlatkérő által ismert gépek specifikációs katalógusai alapján az állapítható meg, hogy öt gyártó több típusában elérhető a direkt hajtás, ezen típusok között pedig több olyan is van ami standard/alapfelszereltségben kínálja a 6 sebességes változatot.

Gyártó	Típus
JCB	3CX 3CX PRO 4CX 4CX PRO 5CX 5CX PRO
Komatsu	WB93R-8
Hidromek	HMK 102b
Mecalac	TLB890 TLB990
Caterpillar	428 432 434 444

Az ajánlatkérő csatolta a fenti típusok leírását, melyben jelölte a direkt hajtás funkció meglétét. Ebből következően téves az a kérelmezői állítás, mely szerint az ajánlatkérő által a műszaki leírásban meghatározott direkt hajtás feltételnek csak két gyártó terméke felel meg. A beszerzési igény meghatározása az ajánlatkérő joga, lévén ő tudja meghatározni, milyen feladatot kíván megvalósítani, illetve célt kíván elérni a közbeszerzési eljárás eredményeként kötendő szerződéssel. A műszaki leírás kialakításával az ajánlatkérő óhatatlanul szűkíti a versenyhelyezetet, hiszen nem jellemző, hogy minden gazdasági szereplő megfelel a kiírásoknak.

22. Az ajánlatkérő ezt követően kifejtette, hogy az első kérelmi elem tekintetében a jogorvoslati eljárás alapvető kérdése nem a direkt hajtás műszaki előírás szerinti megléte, hanem annak eldöntése, hogy az ajánlatkérő jogosult volt-e műszaki feltételként meghatározni

a kérelmező által vitatott műszaki előírást. A Kbt. 58. § (3) bekezdés a műszaki leírás tekintetében külön esélyegyenlőségi szabályt tartalmaz az alapelvi rendelkezésekhez képest. E szerint a műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását a közbeszerzés során. Minden műszaki leírás óhatatlanul szűkíti a versenyhelyzetet. A közbeszerzési jog ezért kizárólag azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a műszaki leírás nem eredményezheti indokolatlanul a verseny korlátozását. Az ajánlatkérőnek a minőségi és funkcionális követelményeket mindig azt szem előtt tartva kell meghatározni, hogy azok valamilyen igazolható okból (pl. kompatibilitás, energia- vagy más szempontból kimutatható hatékonyság, gazdaságosság, környezetvédelmi szempontok stb.) nélkülözhetetlenek és szükségesek. A Kbt. 58. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az ajánlatkérő köteles megadni az eljárást megindító felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást. Az nem vitás a felek között, hogy ennek a rendelkezésnek az ajánlatkérő eleget tett. A jogszabályi hely leírja, hogy mit tekint műszaki leírásnak. „A műszaki leírás azoknak az előírásoknak az összessége, amelyek meghatározzák azokat a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek.” A joggyakorlat szerint a beszerzési igény meghatározása az ajánlatkérő joga, lévén ő tudja meghatározni, milyen feladatot kíván megvalósítani, illetve célt kíván elérni a közbeszerzési eljárással [BH2011.80]. Az ajánlatkérő a Kbt. felhatalmazása alapján maga határozhatja meg a beszerzési igényét és nem kötelezhető olyan beszerzés megvalósítására, ami hosszú távon gazdasági szempontból nem előnyös, az ajánlatkérőnek elsősorban a saját beszerzési igényeire, céljaira, és nem az ajánlattevők érdekeire figyelemmel kell előkészítenie a közbeszerzési eljárását. Az ajánlatkérő jogosult olyan követelményeket támasztani, amelyek a minél hatékonyabb, és gazdaságosabb teljesítést célozzák, főleg akkor, ha ezek a követelmények jelen esetben a munkagép teljesítményével és hatékonyságával függnek össze. Az első kérdés, amit az indokoltság körében mindig vizsgálni kell, az, hogy az előírt műszaki paraméter bármilyen szempontból eredményez-e előnyt, az jobbra, megbízhatóbbá, esetleg gazdaságosabbá vagy környezetvédelmi, energiahatékonysági szempontból kedvezőbbé teszi-e az ajánlott terméket, szolgáltatást vagy építési beruházást. Ha ugyanis konkrét előny nem mutatható ki, akkor az előírás jogi szempontból nem indokolható. A felek által nem vitatott energiagazdaságossági, költséghatékonysági és környezetvédelmi szempontok alapján a direkt hajtás műszaki előnyt jelent. Az ajánlatkérő álláspontja szerint mindenképpen előnyösebb egy olyan munkagép beszerzése, ami igazodik az ajánlatkérő által az előkészítés fázisában meghatározott célok eléréséhez, teljesítményben, illetve fenntarthatóságban, valamint környezetvédelmi szempontból kedvezőbb a hagyományos munkagépeknél. Igenlő válasz esetén vizsgálni kell azt is, hogy az előnyös műszaki paraméter mennyiben igazodik az ajánlatkérő megvalósítani kívánt beszerzési igényéhez. Amennyiben a konkrét közbeszerzési eljárás eredményeképpen megkötni kívánt szerződés alapján az ajánlatkérő számára a műszaki paraméter nem jelent előnyösebb megoldást más termékekhez, szolgáltatásokhoz képest, akkor a műszaki paraméter lehet jogsértő. Kérte figyelembe venni a D.41/35/2006. számú döntőbizottsági határozat és a Fővárosi Törvényszék 21.K.704.404/2021/31. számú ítéletében rögzítetteket. A beszerzés tárgyának meghatározásával kapcsolatban kialakult következetes gyakorlat szerint a beszerzés tárgya jellemzőinek megadása során az ajánlatkérőnek – mint a közbeszerzési folyamat irányítójának és a szolgáltatás igénybe vevőjének – jogában áll a közbeszerzés tárgyát az igényei szerint, a valós szükségletéhez igazodóan definiálnia.

23. Az első kérelmi elem elutasítása esetére kérte a második és harmadik kérelmi elem tekintetében az ügyfélképeség hiányára tekintettel a jogorvoslati eljárás megszüntetését. Kérte figyelembe venni a Kúria Kf.37835/2019/4. számú precedensképes határozat elvi tartalmát, majd kifejtette, hogy a kérelmező nem hivatkozhat bármilyen jogsértésre, jogorvoslati joga nem korlátlan, mert ha a direkt meghajtás, mint műszaki feltétel nem jogsértő, akkor a kérelmező nem tud ajánlatot tenni, tehát az ő szempontjából a bírálati részszerzőpontok a jogát vagy jogos érdekét nem érintik közvetlenül, ezáltal a közvetlen érdekeltség hiánya miatt a jogorvoslati kérelme érdemben nem bírálható el.

24. A második és harmadik kérelmi elemek érdemét tekintve kifejtette, hogy az eljárás előkészítése során törekedett a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet - a beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható - védelmére, a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére. A direkt hajtást alap műszaki követelményben írta elő, hiszen a hosszú távú költséghatékony üzemeltetés (fenntarthatóság) és környezetvédelmi hatás alapvető fontossággal bírt a műszaki leírás összeállításakor. A magyar nyelvű menü és a 6 előremeneteli fokozattal rendelkező terhelés alatt kapcsolható automata sebességváltó + direkt hajtás értékelési szempontként került meghatározásra. Álláspontja szerint az értékelési szempontok kialakításával a gazdasági szereplők olyan gépekre is tehetnek ajánlatot, amelyek nem csak és kizárólag az alacsony ár miatt versenyképesek, hanem műszaki többlettartamuk miatt drágábbak, de hosszútávon gazdaságosabban üzemeltethetők, magas minőséget, fenntarthatóságot és környezeti károsanyag kibocsátást hatékonyabban biztosítják. Az értékelési részszerzőpontok kialakításánál figyelemmel volt a Kbt. 76. § (6) bekezdésében előírtakra.

25. Álláspontja szerint az érintőképernyővel rendelkező gépek további előnyt biztosítanak mind a gép kezelhetősége, karbantartása, fenntarthatósága szempontjából, továbbá a környezetvédelem szempontjából is releváns többlet előnyt biztosítanak. Részleteiben az alábbi előnyöket állapította meg az érintőképernyővel rendelkező gépekkel kapcsolatban:

- Intuitív kezelhetőség és gyors reakcióidő: Az érintőképernyős interfész gyorsabb és egyszerűbb hozzáférést biztosít a funkciókhoz és beállításokhoz. A munkafolyamatok során a munkavégzés hatékonyságát növelheti, mivel az érintésre reagáló képernyő gyorsan válaszol az inputokra.
- Kényelmi szempont: A munkavégzéshez szükséges összes beállítás könnyebben elvégezhető. Az érintőképernyős munkagépek gyakran könnyebben kezelhetők, mivel nem szükséges külön vezérlőgombok vagy tekerőgomb használata. Ez különösen előnyös lehet olyan környezetben, ahol a gyors váltások és beállítások kritikus fontosságúak.
- Nincs kopó alkatrész: Mivel az érintőképernyők mechanikai alkatrészek nélkül működnek, nincs szükség gombok cseréjére vagy javítására. Ez hosszú távon költségcsökkentést eredményezhet és csökkentheti a karbantartási igényeket.
- Koszos környezetben is használható: Mivel az érintőképernyők nem igényelnek különösebb gombokat vagy vezérlőket, könnyen tisztíthatók és ellenállóbbak a poros, koszos környezetben történő használatra. Ez különösen fontos lehet ipari vagy kültéri környezetben.
- Magyar nyelvű menü: A magyar nyelvű menünek köszönhetően bárki számára egyértelmű és átlátható képet ad a gép aktuális állapotáról. Az esetleges hibaüzenetek könnyedén kiolvashatók. Ajánlatkérő véleménye szerint nem várható el a gépkezelőktől az idegen nyelv tudása.

26. Műszaki előnyként kiemelendő, hogy az érintőképernyő átláthatóbb és nem tartalmaz mechanikus elemeket. Így a használatból és a poros környezetből adódó kopások és

meghibásodások (amely esetleges gépleállást is eredményezhet a munkaterepen) eleve kizártak. Egy modern munkagép számos beállítási lehetőséggel rendelkezik, ahogy az éppen elvégzendő munka függvényében beállíthatóak bizonyos paraméterek, hogy a munkagép optimális teljesítményen, a munkafolyamatnak megfelelően dolgozhasson. Ezzel a gépet kímélni lehet, és az üzemanyagon spórolni, így egy ilyen modern gépnek az üzemeltetési költségei alacsonyabbak, mint a "hagyományos" gépeké. Viszont ez annyi kapcsolót és piktogramot jelentene, ami egyrészt a műszerfalon nem férne el, másrészt a gépkezelőt összezavarná és a kapcsolók piktogramjainak értelmezéséhez folyamatosan a kezelési és karbantartási könyvet kellene lapozgatnia. Ez munkavégzés szempontjából nem hatékony. Ezért a modern gépeknél a menürendszer monitorból érhető el. A monitornak ugyan nem feltétlenül kell érintőképernyőnek lennie, lehet tekerőgombokkal és/vagy egyéb gombokkal is navigálni benne, ugyanakkor a gombnál a környezeti hatások miatt sokkal nagyobb a meghibásodás lehetősége. Ezzel szemben az érintőképernyő nem tartalmaz meghibásodásra hajlamos mechanikus elemet, másrészt gyorsabban is lehet kezelni.

27. Álláspontja szerint a 6 fokozatú automata sebességváltó, mint többlet szempont meghatározás is igazodik az ajánlatkérő beszerzési igényéhez, hiszen további idő és költségmegtakarítást biztosít az a gép, ami 6 fokozatú változatban szerezhető be. Ezt az állítást igazolják a gyártók termékleírásában szereplő információk, melyet a kérelmező jogorvoslati kérelmében is megemlít. Vitatta azon kérelmezői álláspontot, hogy a direkt hajtás műszaki követelmény és külön értékelési szempont is, tekintettel arra, hogy az kizárólag műszaki követelmény. A kérelmező azon hivatkozását, amely szerint a két értékelési szempont összesen 25%-os súlyszámmal kerül figyelembevételre, és véleménye szerint ezzel az ajánlatkérő olyan helyzetet teremtett, amiben ugyan a Caterpillar termék mellett a JCB termék is megajánlható, viszont ahhoz, hogy versenyben tudjon maradni, a Caterpillar termék árához viszonyítva 25%-kal kedvezőbb árat kellene megajánlania, nem támasztotta alá. Felhívta továbbá a figyelmet arra is, hogy a súlysúly nem feleltethető meg a %-os értékkel.

28. Az ajánlatkérő kifejtette, hogy a magyar szabályozásban is irányt adó elv, hogy a szerződés-odaítélési szempontoknak garantálnia kell az ajánlatok értékének egymással való objektív összehasonlítását annak meghatározása céljából, hogy - a valódi verseny feltételei mellett - melyik a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat. A Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontja az értékelési szempontok meghatározásával kapcsolatos általános követelményként rögzíti a Kbt. 2. § (1)-(5) bekezdés szerinti alapelvek betartásának biztosítását, kiemelve a Kbt. 2. § (4) bekezdése szerinti hatékony és felelős gazdálkodás elvét. A kérelmező a jogorvoslati kérelmében az értékelési szempontokat érintő kérelmi elemek körében a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontjának megsértésére hivatkozott, amelynek a felhívás tartalma megfelelt, hiszen az EPK-val és azt követően az ajánlati felhívás közzétételét követően minden potenciális gazdasági szereplő számára közzismert volt a kritérium és annak súlyszáma, biztosítva ezzel a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát. Az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód követelménye is betartásra került azzal, hogy bármely érdeklődő gazdasági szereplő azonos körülmények és követelmények mentén nyújthat be ajánlatot a közbeszerzési eljárásban, illetve az ajánlatkérő a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek eleget téve járt el mind az értékelési szempontrendszer összeállítása, mind pedig a vitatott értékelési szempont meghatározása során, hiszen a hatékony és felelős gazdálkodás elvét szem előtt tartva felelt meg az előírásoknak, különösen a súlysúly mértékének és arányának meghatározása során. Az Érintőképernyő, magyar nyelvű menüvel (igen/nem) súlysúly: 13, míg a 6 előremeneteli fokozattal rendelkező, terhelés alatt kapcsolható automata sebességváltó+ direkt hajtás (igen/nem) súlysúly: 12. értékelési részszempontok szerinti

előírás a műszaki leírásnak nem része, az ajánlattevő részéről történő "nem" vállalása nem vonja maga után az ajánlat érvénytelenségét, hanem 0 pont kiosztásával jár együtt. A hatályos Kbt. – irányelvi alapon álló – logikája szerint minden esetben a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kell, hogy kiválasztásra kerüljön. A Döntőbizottság számos határozatában kimondta – hogy az értékelési szempontok már nemcsak szigorúan a szerződés tárgyához kell, hogy kapcsolódjanak, hanem jogszerűnek tekinti a jogalkotó azt is, ha a beszerzés tárgya életciklusának bármely szakaszához való kapcsolat egyértelműen megállapítható. E körben alapvető feltétel, hogy a relevanciával bíró tényezők határozhatók meg részszerzőpontként, ezeknek össze kell függniük a beszerzés tárgyával, illetve a szerződés lényeges feltételeivel. Az ajánlatkérő ezen feltételeknek megfelelően határozta meg a részszerzőpontokat (hosszú távú előnyök, a környezetre gyakorolt minél kisebb káros hatás, fenntarthatóság, stb.), és figyelemmel volt a szerződés tárgyának jogi jelentőségére az értékelési szempont meghatározásakor. A Kbt.-ben meghatározott további követelmény, hogy az értékelési szempontok (alszempontok) nem biztosíthatnak önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérőnek, hanem mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezőkön kell alapulniuk, és biztosítaniuk kell a 2. § (1)-(5) bekezdésében rögzített közbeszerzési alapelvek érvényesülését. Minden olyan értékelési szempont jogsértőnek minősül, mely alapján az ajánlatkérő utólag korlátlan szabadsággal választhatja ki a nyertes ajánlattevőt. A hazai joggyakorlaton túlmenően az Európai Unió Bírósága C-31/87. számú ítélete szerint is (Beentjes-ügy) az ajánlatkérők szabadon választhatják meg az értékelési szempontokat, azonban ez a lehetőségük annyiban korlátozott, hogy a szabad választás joga csak olyan szempontokra vonatkozhat, amelyek ténylegesen a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását szolgálják. Ajánlatkérő kellően megindokolta, hogy a Kérelmező által vitatott két részszerzőpont számára ténylegesen a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztása érdekében került meghatározásra. A Közbeszerzési Hatóságnak a nyertes ajánlattevő kiválasztására szolgáló értékelési szempontrendszer alkalmazásáról szóló útmutatója rögzíti, hogy „az ajánlatkérőknek olyan értékelési szempontrendszert kell kidolgozniuk, mely objektív szempontokon alapul, kerüli a szubjektív tényezőket, melyeknél nem kikövetkeztethető, nem nyomon követhető az ajánlatkérői pontozás. Ennek feltétele, hogy az ajánlatkérő egyértelműen előre meghatározza, hogy mely kritériumok kerülnek értékelésre, valamint az is, hogy azok mely értéke, tartalma, többlettartalma eredményez kedvezőbb értékelést, ezáltal több pontot vagy jobb helyezést a rangsorban. Mindemellett fontos, hogy ajánlatkérők figyelembe vegyék azt is, hogy melyek azok a tényezők, amelyek egyébként érvényességi feltételként kellene, hogy szerepeljenek (pl. jogszabályoknak, tanúsítványnak, szabványnak való megfelelés) az ajánlatok esetében, illetve melyek azok a feltételek, amik az érvényességi feltételekhez képest többlettel bírnak és a szakmai ajánlatban kell, hogy értékelésre kerüljenek”. Figyelemmel volt arra is, hogy az értékelési szempontokat úgy határozata meg, hogy az azokra tett megajánlásoknak a teljesítés során ellenőrizhetőek legyenek.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

29. A Döntőbizottság a Kbt. 197. § (14) bekezdése, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 143. § (1) bekezdése alapján a jogorvoslati eljárás megindításának időpontjában hatályos jogszabályok alapján vizsgálta meg, hogy a kérelmező ügyfélképessége fennáll-e az első, direkt hajtást érintő kérelmi elem tekintetében és az határidőn belül került-e előterjesztésre, figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy a kérdéses problémát az EPK-k során a kérelmező nem jelezte felé.

30. A Kbt. 2. § (7) bekezdés első mondata szerint e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben az eltérést a Kbt. megengedi.

A Kbt. 148. § (5) bekezdése szerint az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívással, a közbeszerzési dokumentumokkal, illetve ezek módosításával kapcsolatban az – adott esetben módosított – ajánlattételi, illetve részvételi határidő lejárta előtti ötödik napig lehet kérelmet benyújtani, de ha a (3) vagy (4) bekezdés szerinti határidő ennél később jár le, akkor a kérelmező a (3) és (4) bekezdés szerinti időpontig jogosult kérelmet előterjeszteni. Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívással, a közbeszerzési dokumentumokkal, illetve ezek módosításával kapcsolatban az ajánlatkérő a saját jogsértésével szemben az ajánlatokról készített írásbeli összegezés megküldéséig jogosult kérelmet előterjeszteni.

A 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelvnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2007/66/EK irányelv 1. cikkének 3. pontja rendelkezik arról, hogy a jogorvoslati eljárás igénybevételét legalább azon személyek számára lehetővé kell tenni, akiknek érdekében áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott vagy ennek kockázata fennáll.

A Kbt. 148. § (1) – (2) bekezdései szerint:

(1) A Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása kérelemre vagy hivatalból indul. Az eljárás megindítására irányuló kérelem és a hivatalbóli eljárást kezdeményező irat kizárólag írásban - a 145. § (1a) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint -, a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt terjeszthető elő.

(2) Kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az ajánlattevő, közös ajánlattétel esetén bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti. Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának, valamint a 113. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás jogsértő volta miatt kérelmet nyújthat be a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdek-képviselési szervezet is. (E bekezdésben foglaltak a továbbiakban együtt: kérelmező.)

A Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 10. § (1) bekezdése szerint ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.

31. A kérelmező a jogorvoslati határidő megtartottsága tekintetében a Kbt. 148. § (5) bekezdésében foglaltakra hivatkozott, amely jogszabályhely kimondja, hogy az ajánlati felhívással és a közbeszerzési dokumentumokkal kapcsolatosan az ajánlattételi határidő lejárta előtti ötödik napig lehet kérelmet benyújtani. A Kbt. 2. § (7) bekezdése szerint a Kbt. előírásaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben azt maga a Kbt. megengedi. A normaszöveg egyéb előírást a kérelem benyújtását, határidejét érintően nem tartalmaz, különösen olyat nem, amely szerint, amennyiben korábban EPK-ra került sor egy közbeszerzési eljárást megelőzően, az ott megismert feltételek megalapozhatják a jogsértésről való tudomásszerzést. Így a Döntőbizottságnak azt kellett figyelembe vennie, hogy a módosított ajánlattételi határidő jelen esetben 2024. július 30. napja volt és a kérelmező jogorvoslati kérelmét ezt megelőzően jóval több, mint öt nappal nyújtotta be a Döntőbizottsághoz.

32. Ezt meghaladóan rögzítendő, hogy a Döntőbizottság döntéseiben annak függvényében ítéli meg a kérelmezőként fellépő személy ügyfélképességét, hogy a kérelmező esetében az állandósult joggyakorlat és az Ákr. fentebb idézett, közvetlen érintettséget követelő megfogalmazása szerint a közvetlen jogsérelem megállapítható-e, vagyis a kérelmező által jogsértőnek vélt tevékenység vagy mulasztás és a megsértett jog vagy veszélyeztetett jogos érdek közötti közvetlen kapcsolat, okozati összefüggés fennáll-e. A Fővárosi Törvényszék a 103.K.707.826/2020/10. számú ítéletében rögzítette, hogy a „Döntőbizottság eljárása a Kbt. 148. § (1) bekezdése értelmében kérelemre vagy hivatalból indul. A Kbt. 148. § (2) bekezdése szerint kérelmet nyújthat be többek között az ajánlattevő, vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét a Kbt.-be ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti. A Kbt. idézett rendelkezései a 2007/66/EK irányelv előírásaival harmonizált rendelkezések és az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott azon követelményre figyelemmel, hogy a jogszabályok szövegét azok alkalmazása során elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, a jogalkotói cél megismeréséhez a Kbt. indokolása szolgál alapul. A Kbt. indokolása szerint: „Az uniós jogorvoslati irányelvek értelmében a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a jogorvoslati rendszer valamennyi olyan személy számára elérhető legyen, akinek érdekében áll (állt) valamely szerződés elnyerése, és akinek jogát, vagy jogos érdekét az állítólagos jogsértés sérti vagy veszélyezteti. [...] A jog vagy jogos érdek sértésének vagy veszélyeztetésének azonban a bírói gyakorlat alapján kellően közvetlennek kell lennie ahhoz, hogy a kérelem benyújtásának jogát megalapozza. Csak azok a személyek nyújthatnak be jogorvoslati kérelmet, akiknek jog- vagy érdeksérelem közvetlenül kimutatható a vitatott közbeszerzéssel összefüggésben.” Többek között a fentebb említett bírósági ítélet is rögzítette továbbá, hogy a „közvetlenség kétségtelenül a jogorvoslati kérelmet előterjesztő személyéhez kapcsoltságot kell jelentsen”, ezért az ügyfélképesség fennállása tekintetében a jogorvoslat tárgyává tett jogsértésnek is jelentősége van. A Kúria a közbeszerzési eljárásokhoz kötődő jogsérelem-állítások esetén a Kfv.II.37.487/2017/3. számú ítéletében egyértelműsítette, hogy az ügyfélképesség megítélésénél vizsgálni kell, hogy a jogorvoslattal élő kérelmező a közbeszerzési eljárás melyik szakaszában és mit vitat, közvetlen jogi érdekét a vitatott eljárási cselekmény sértette, veszélyeztette-e. A Kfv.III.37.383/2019/5. számú ítéletében a felperes által hivatkozott esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód követelményét értelmezve kifejtette, hogy az ajánlattevőt az esélyegyenlőség sérelme okán akkor illetheti meg az ügyfélképesség, ha igazolja, hogy vele szemben az ajánlatkérő az eljárás során eltérő elvárást tanúsított. A Kúria továbbá a Kf.III.37.835/2019/4. számú ítéletében megállapította, hogy a „jog- vagy érdeksérelem akkor közvetlen, ha jogsértés megállapítása esetén az ajánlattevőnek az adott közbeszerzési eljárásban reális esélye lenne a szerződés elnyerésére.”

33. Az első kérelmi elemet érintően a kérelmező ügyfélképessége körében kifejtette, hogy földmunkagépek forgalmazásával, szervizelésével, bérbeadásával és alkatrészek értékesítésével foglalkozik, és kifejezetten a direkt hajtásláncre vonatkozó előírás miatt sem tud ajánlatot benyújtani, terméke nem felel meg a műszaki követelményeknek, továbbá az előírás szerint versenykorlátozó, rendkívül kevés azon termékek köre, amelyek egyáltalán részt vehetnek a közbeszerzésben. Mindezen körülményeket az ajánlatkérő sem vitatta, álláspontja szerint azért nincs ügyfélképessége a kérelmezőnek, mert az EPK-k során – amelyekben a kérelmező is részt vett – a direkt hajtással kapcsolatos kifogást nem emelt. A Döntőbizottság megállapította, hogy sem a normaszöveg, sem a joggyakorlat nem tekinti egyértelműen az ügyfélképesség hiányának azon esetkört, amikor egy korábbi információ alapján – jelen esetben az EPK-k során – a kérelmezőnek lett volna lehetősége egy előírás versenykorlátozó jellegét vitatni, de nem tette. A normaszövegből és a joggyakorlatból,

különösen a fentiekben ismertetett bírósági ítéletekből az következik, hogy a jogorvoslati kérelemnek az adott közbeszerzéssel fennálló kapcsolatát kell vizsgálni és azt, hogy a vélt jogsértés milyen hatással van a kérelmezőre. A jelen esetben megállapítható, hogy a kérelmező nem az EPK-kban való részvételi lehetősége hiányát kifogásolja, nem az EPK-kban történő részvételét akadályozta a direkt hajtásra vonatkozó előírás, hanem a tárgyi közbeszerzésben szeretne ajánlatot benyújtani, annak elnyerésére törekszik, és így a vitatott előírás valójában ebben akadályozza őt. Fentiekből következően a Döntőbizottság szerint a jogorvoslati kérelem első kérelmi eleme körében vitatott előírás és a kérelmező jogi érdeke közötti oksági kapcsolat fennáll, mert a vélt jogsértés vizsgálatára így konkrétan abban a közbeszerzésben kerül sor, amelynek elnyerése érdekében a kérelmező tényleges lépéseket tesz.

34. Figyelemmel arra, hogy a jogorvoslati kérelem első kérelmi eleme nem tekinthető elkésettnek és fennáll a kérelmező ügyfélképessége, a Döntőbizottság azt érdemben az alábbi, közbeszerzés megindításakor hatályos jogszabályok alapján bírálta el.

35. A Kbt. 2. § (1) és (2) bekezdései az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák:

(1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

(2) Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

A Kbt. 58. §-ában az alábbi előírások szerepelnek:

(1) Az ajánlatkérő köteles megadni a közbeszerzés tárgyát és mennyiségét - adott esetben opcionális rész megadásával - az eljárást megindító felhívásban, valamint előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén az előzetes tájékoztatóban is.

(2) Az ajánlatkérő köteles megadni az eljárást megindító felhívásban vagy a további közbeszerzési dokumentumokban a közbeszerzés tárgyára vonatkozó műszaki leírást. A műszaki leírás azoknak az előírásoknak az összessége, amelyek meghatározzák azokat a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek. E jellemzők utalhatnak a kért építési beruházás, áru vagy szolgáltatás előállításának és nyújtásának folyamatára vagy módszerére, vagy életciklusa bármely más szakaszának valamely konkrét folyamatára, akkor is, ha ezek a tényezők végeredményben nem befolyásolják az adott építési beruházás, áru vagy szolgáltatás tulajdonságait, feltéve, hogy kapcsolódnak a szerződés tárgyához [76. § (7) bekezdés], valamint annak értékéhez és céljaihoz képest arányosak.

(3) A műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a verseny biztosítását a közbeszerzés során.

(4) A műszaki leírás meghatározására és tartalmára vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály határozza meg.

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) (90) bekezdése rendelkezik arról, hogy a szerződéseket olyan objektív szempontok alapján kell odaítélni, amelyek biztosítják az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és az egyenlő bánásmód elvének a betartását ezzel garantálva az ajánlatok értékének egymással való objektív összehasonlítását annak meghatározása céljából, hogy – a valódi verseny feltételei mellett – melyik a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat.

Annak érdekében, hogy a szerződések odaítélése során érvényesüljön az egyenlő bánásmód elve, az ajánlatkérő szerveket kötelezni kell arra, hogy biztosítsák az ahhoz szükséges

átláthatóságot, hogy valamennyi ajánlattevő ésszerűen tájékozódhasson a szerződés odaítélése során alkalmazott szempontokról és szabályokról. Az ajánlatkérő szerveket ezért kötelezni kell arra, hogy megadják az odaítélési szempontokat és az egyes szempontokhoz rendelt relatív súlyozást.

Az Irányelv 67. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy az odaítélési szempontok megválasztása nem eredményezheti azt, hogy az ajánlatkérő szerv korlátlan választási szabadsággal rendelkezzen. Az említett szempontoknak biztosítaniuk kell a tényleges verseny lehetőségét, és olyan előírásokat kell hozzájuk kapcsolni, amelyek lehetővé teszik az ajánlattevők által benyújtott információk tényleges ellenőrzését annak megállapítása érdekében, hogy az ajánlat mennyiben felel meg az odaítélési szempontoknak. Kétség esetén az ajánlatkérő szervnek érdemben meg kell győződnie az ajánlattevő által benyújtott információk és bizonyítékok helyállóságáról.

36. Mint fentebb is utalt rá a Döntőbizottság, a Kbt. 2. § (7) bekezdése rögzíti a Kbt. kógcenciáját, ennek értelmében a Kbt.-től csak annyiban és oly mértékben lehet eltérni, amennyire azt a törvény kifejezetten megengedi. Ebből következően a közbeszerzés megvalósítása során minden esetben a Kbt. kötelező szabályai figyelembevételével kell eljárni. Egy adott magatartásra vonatkozó konkrét, tételes szabályozás hiányában a Kbt. céljával összhangban, a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni a törvény által meghatározottak szerint. A közbeszerzés előkészítését – melyre a fenti megállapítások vonatkoznak – megelőzi a beszerzési igény keletkezése. A beszerzési igény kielégítése maga a közbeszerzés, mely jogilag kötött folyamat, azonban az igényre vonatkozóan a Kbt. nem tartalmaz, nem tartalmazhat rendelkezést. Következésképpen a döntőbizottsági és a bírósági gyakorlat abban, hogy a beszerzési igény megalapozottsága, annak valódiságának feltárása nem vitatható (19.K.30.971/2008/14.), erre az ajánlatkérő is helyesen utalt észrevételében. A beszerzési igény komplex egésze a felhívás és a dokumentáció alapján határozható meg. Ennek megfelelően a beszerzési igénnyel elválaszthatatlan kapcsolatban áll a közbeszerzés tárgya, tekintettel arra, hogy az ajánlatkérőnek a beszerzési igényének megfelelően kell a felhívásban meghatározni a beszerzés tárgyát. A közbeszerzés tárgya, mint az ajánlatkérő beszerzési igényét leíró komplexitás az egyes tételekhez szabályozottan más-más tartalmat hordoz.

37. A közbeszerzés tárgyának legrészletesebb leírását a közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki leírás tartalmazza, mely törvényi meghatározás szerint is azon előírások összessége, melyek meghatározzák a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, mely alapján a tárgy oly módon írható le, mely megfelel az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek. A rendeltetés azon funkció, mely kielégítésére merült fel a beszerzési igény. A műszaki leírás ennek megfelelően a közbeszerzés tárgyának egy részletező leírása. A fentiekből következően a beszerzés tárgyának meghatározása az ajánlatkérő kötelessége, s amennyiben a beszerzés annak tárgya alapján (is) a Kbt. hatálya alá tartozik, úgy a Kbt. 2. § (7) bekezdése alapján annak meghatározására vonatkozóan a Kbt. rendelkezéseit kell alkalmazni, így a törvény által meghatározott keretekben mindez felülvizsgálható. A közbeszerzés tárgyát az eljárást megindító felhívásban kell megadni. A Kbt. – a korábbi szabályozással ellentétben – azonban nem tartalmaz arra vonatkozó külön szabályt, mely annak részletességére vonatkozik.

38. A kérelmező alapvetően azzal indokolta az előírás versenykorlátozó jellegét, hogy az több ajánlattevőt elzár az ajánlattételtől, mert rendkívül kevés, kettő termék felel meg neki. Mindezen érvrendszer ugyanakkor a jogorvoslati eljárás során megdőlt, maga a kérelmező is

elismerte, hogy legalább öt termék képes a direkt hajtás követelményét teljesíteni, ezért az előírás versenykorlátozó jellegére nem hivatkozhat. Ezen kívül az ügyfelek egyetértettek abban, hogy valamilyen formában versenyszűkítő valamennyi műszaki követelmény, esetükben azonban annak indokoltságát kell vizsgálni. A direkt hajtás követelményével összefüggő ajánlatkérői indokokat alapvetően osztotta a Döntőbizottság. Azon túl, hogy ez az ajánlatkérő beszerzési igénye – amely a vonatkozó joggyakorlat alapján kizárólag akkor vizsgálható felül, ha versenykorlátozó –, a direkt hajtás előnyei – magasabb minőség, értékállóság, fenntarthatóság, hatékonyság, stb. – alátámasztják az előírás jogszerűségét. A Döntőbizottság mérlegelte az ajánlatkérő által előadottakat – bizonyos körben önállóan eljut a gép a kívánt helyre, nem kell minden esetben szállítani, kisebb motorfordulatszámra történő üzemeltetés, domborzati viszonyok – és kifejezetten ezekre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy összességében a direkt hajtásra vonatkozó előírás, amennyiben szűkíti is a versenyt bizonyos tekintetben, indokoltnak minősül.

39. Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem első kérelmi elemét, mint alaptalant elutasította.

40. A Döntőbizottság álláspontja szerint az első kérelmi elem elutasítására tekintettel nem áll fenn a kérelmező ügyfélképessége a második-harmadik kérelmi elemeket érintően. A két kérelmi elem az értékelési szempontrendszeret kifogásolja, és a kérelmező ügyfélképessége körében úgy nyilatkozott, hogy a vitatott műszaki követelmény miatt (direkt hajtás) nem képes a közbeszerzési eljárásban részt venni. Ügyfélképességét arra alapította tehát, hogy ajánlatot nem képes benyújtani, arra, hogy az értékelési szempontok között szereplő két előírás pontosan miért akadályozza az ajánlattételben, nem tért ki. Ajánlatot egyébként nem is nyújtott be, amely alátámasztja állítását, ugyanakkor fentebb megállapításra került, hogy az ajánlattételben őt akadályozó, direkt hajtásra vonatkozó követelmény nem ütközik a Kbt. 58. § (3) bekezdésébe. Figyelemmel arra, hogy a tárgyi közbeszerzésben ajánlatot tenni nem képes a kérelmező azért, mert egy műszaki követelménynek nem felelnek meg a termékei, közvetlen jogi érdeke hiányzik az értékelési részszerzőpontokban szerelő további feltételek vitatására. A kérelmezőnek ugyanis nincs reális esélye a közbeszerzés elnyerésére, ehhez képest nem adott elő olyan körülményeket, amelyek azt támasztják alá, hogy a továbbiakban is sérti jogi érdekét az, hogy az ajánlatkérő a hat sebességű automata váltó meglétét és a magyar nyelvű érintőképernyőt a Kbt. alapelveibe ütköztetve értékeli. A kérelmező a jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozatában a jogorvoslati eljárás hivatalból történő kiterjesztését kérte, amelyre a Döntőbizottság nem látott lehetőséget, tekintettel arra, hogy egyrészt a jogintézmény a jogorvoslati kérelem keretei között vizsgáltakon túli, további jogsértés feltárására szolgál, másrészt semmiképp sem az eljárásjogi feltételeknek nem megfelelő jogorvoslati kérelem helyettesítője.

41. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján a jogorvoslati kérelem alaptalan első kérelmi elemét elutasította, míg a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogorvoslati kérelem második-harmadik kérelmi elemei tekintetében a jogorvoslati eljárást megszüntette.

42. A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárás megszüntetésére tekintettel alkalmazta a Kbt. 151. § (8) bekezdését és annak alapján rendelkezett arról, hogy a Közbeszerzési Hatóság Titkársága a kérelmező által a második-harmadik kérelmi elem után megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat utalja vissza. Az első kérelmi elem elutasítására tekintettel az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja alapján a kérelmező viseli annak költségeit.

43. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

44. A határozat nem érdemi (megszüntető) rendelkezése(i) elleni önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 169. § (1) bekezdése, a határozat érdemi rendelkezése(i) közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselet a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2024. augusztus 12.

Dr. Fáry Zoltán sk
a tanács elnöke

Simon Szabolcs sk
közbeszerzési biztos

Uherné Dr. Laczi Orsolya sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Ajánlatkérő képviselője, kizárólag elektronikus úton
2. Kérelmező képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, kizárólag elektronikus úton
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton